

TELEGRAFUL ROMÂN.

ăpare Marția. Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru Monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr., rëndul cu litere gourd — și trimbu de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Despărțimintele Asociațiunii transilvane și conferințele noastră învățătorești.

II.

Un alt impedecament al progresului reuniunilor este că: comitetele centrale nu controlază destul de serios materialul, care vine sub discuțiune în adunările generale. De regulă comitetul central ori cel al despărțimintelui ficséză materialul pentru adunarea generală: prelegeri practice ori disertațiuni, și le impart dupbrilor, ori membrii își aleg după plac temele. Prin această comitetul și-a făcut numai pe jumătate datoria.

Datoria deplină și-ar face comitetul când ar și censura ori și ce prelegere practică ori disertațiune, care are să fie obiect de discuțiune în adunare.

În consecuență nimenea să nu pótă pși în adunarea generală fie ea districtuală, fie tractuală, nici cu prelegeri practice, nici cu disertațiuni, până nu au trecut acele prin censura comitetului.

Numai așa prelegeritorii vor veni în adunări bine pregătiți. Mi-a fost dat să iau parte la mai multe adunări învățătorești și cu durere am trebuit să constat că în multe casuri prelegeritorii sau nu au fost de loc pregătiți sau numai pe apucate.

Prin atari prelegeri nu profităm nimic, ci pierdem timpul și bani scumpi, ba ce e mai mult ne mai facem câte odată și de ris, cadam în proci și strâini. Mai de condamnat e procedura, când prelegeritorii se denumesc numai în adunare.

De regulă se fac critice prelegerilor ori disertațiunilor din partea celor prezenți. Sunt bune aceste critice Ceea-ce am dorit este că: întodeuna un membru al comitetului, coteldeuna a făcut referata asupra prelegerii ori

disertațiunii, să presente și în adunare critica prelegerii ori disertațiunii. Nu mai așa s'ar pte la cas de lipsă arăta pe baza citatelor din autori că: unde a fost eronată prelegerea ori disertațiunea.

Nimic nu trebuie lăsat în voia întemplantrei mai virtos când eșim în public cu ceva. Dacă în scóla nu-i este iertat unu învățătoriu a merge nepregătit, cu atât mai mult în fața unei adunări.

Dacă membrii reuniunilor sunt prea comođi ca să și prezente lucrările în scris, ei ar trebui forțați chiar pe baza statutelor, din partea forurilor superioare.

Numai pe această cale practică învățămintelor noastre ar putea lua ôșemint-care avânt, altcum și endrianismul va mai rămâne încă multe decii de ani în scólele noastre. Pe calea de până aici reuniunile nu vor pte ajunge ca să și formeze prelegeri într'adevăr de model, nici disertațiunile — cu puține excețiuni — nu vor fi în de ajuns de bine lucrate.

Alt impedecament în urma căruia lucrăm ôre-cum izolatu, este că în adunările ore-unicilor nu se discuta și despre lucrările altor reuniuni din patrie și afară de patrie. Ce bogat material s'ar pte aduce drept referat de la conferințele învățătorilor sășesci din patrie ori dela renumitele reuniuni de învățători germâne!; Căci bine trebuie să ne înșermăm că: în ale scólei, magistrii noștri au fost și vor fi mult timp scólele germâne și autorii germani. De aceea se comit mari erori dacă în bibliotecile reuniunilor noastre nu se procură atât opuri pedagogice germane cât și diare în măsură mai mare, chiar și în casul, când pe teritoriul despărțimintelui sunt și numai 5—10 membrii, cari pot se consulte și opuri germane. Prin această reuniuni se profită de puțina de resurse pe care le au. În urmă: tot ce s'ar petrece în sinul adunărilor are

să se publice și în diare prin raport oficios detaiat *)

Treceam la alte impedimente, cari până aci avéu aparența mai mult seu mai puțin a fi justificate, pre venitoriu însē ele pot să fie cu totul delaturate. Voiu aminti aci numai câte-va.

Învățătorii, ca membrii ani de ani nu și-au plătit nici tacsii minimală de 1 fl. v. a. la anul. Urmarea a fost că bibliotecile reuniunii, și avântul ei material au făcut progresul racului. Astăzi, când salariul unui învățătoriu s'a ridicat la 300 fl. v. a. tacsese vor trebui încasate fără întârziere și prin mijlocul este: judecătoria comunală.

E sciut apoi în general că adunările atât ale despărțimintelor, cât și ale reuniunilor districtuali au fost foarte slab cercetate, și drept motiv se aduce că: epitropiile parochiali nu plătesc diure învățătorilor, ără plările erau mici. Acesta anomalie va trebui se încete cu totul și numai cauze grave pot se mai fie motive de absențare d. e. morbul etc.

La adunările despărțimintelor tractuali fiecare învățător ar trebui să participe fără a mai pretinde ceva și diurn. Adunările însă ar trebui în fiecare an să și țină pre rënd în toate comunele din tract. Numai așa corpul învățătoreș s'ar pune în legătură imediată cu poporul, numai așa ne am pte convinge în fața locului despre rolul ce jôcă fiecare învățătoriu în comuna sa. Numai așa am pte cunôșce lipsele poporului din fiecare comună. Corpul învățătoreș încă nu ar pte decât să câștigne prin astfel de adunări ambulante.

Fruntașii comunelor vrënd, nevrënd ar trebui se ia parte la lucrările învățătorilor, și prin această cauză școlară ar profita.

În cât pentru adunările districtuali având învățătorii a călători mai

*) Astăzi publicistica noastră are foarte puține date despre decursul adunărilor învățătorilor, ceea-ce e daună mare.

în depărtare, casele bisericesci ar trebui se anticipare din vevțătorilor pe timpul duratei lor. Aceste adunări încă au să fie ambulante.

Pentru a se regula cât mai punctuos, ar fi de lipsă cea mai strictă controlă din partea forului superior bisericesc asupra activității despărțimintelor și reuniunilor, și fără cruțare a fi trași la cercetare, cei ce ar mai rămâne indiferenți, sau cari nu și-ar face datoria luată asupra lor. Bine ar fi să și audă și alte voci, fiind cestiunea sulevată o cestiune vitală pentru noi.

Proiectele bisericesci în casa magnaților.

Dintre nouele proiecte bisericesci, ce oblăduitorul guvern vrea să le încerce pe capul nostru, s'a desbătut Miercuri, în 3 Octobrie c. proiectul de lege despre exercițiul liber religios ar. La ședința casei magnaților, între prelații celorlalte confesiuni, au luat parte și Înălții noștri prelați (Escelența Sa I. P. S. D. archiepiscopul și metropolita I. P. S. D. archiepiscopul sara la Bpesta) și au vorbit doi, P. S. Lor I. Meșianu și N. Popoa contra proiectului. Tot contra lui au vorbit episcopul cat. al Oradei Schlauch, patriarcul sêrbesc Brankovic, apoi conții Szapary și Széchenyi, ér proiectul l'au apêrat fostul ministru Csáky Albin, apoi ministrul Eötvös și contele Keglevics. Episcopul reformat Szász Károly primesce proiectul, afară de partea a III-a a lui, unde se tracteză despre recunôșcerea neconfesionalismului.

Cuprinsul vorbirilor celor doi prelați ai noștri, după adôrtele foilor unguresci e următoriu:

P. S. Sa episcopul Meșian dice, că dispozițiunile proiectului vatămă interesele confesiunii noastre și vatămă însași religioșitatea. Constată, ceea ce a exprimat și cardinalul Schlauch, că acest proiect nu e expresiunea și pretensiunea unei necesități generale, unei dorințe unice. Ci dim contra: popôrele creștine din patrie s'au pro-

FOIȚA.

Iorgovan vitezul și Impêratul.

(ncheiere.)

Vedînd scorpia sângele își iuși pașii ca să afle de unde era acel sânge și venia cu o falci în ceriu și cu una în pământ să prăpădescă lumea. Atunci puii de scorpie diseră lui Iorgovan:

„Ascunde-te Iorgovane că vine mama și vedîndu-ne pe toți te va înghiți de bucurie“. Iar Iorgovan le duse: „Au nu sciți voi că eu n'am frică de nime fără eu n'am de un Dumneșcu. Dar puii îl rugară tot mai mult până când Iorgovan îi ascultă și se ascunde sub solzii lor. Îndată și veni scorpia și vedîndu-i pe toți, ér pe Impêratul vulturilor mort — le duse: Cine mi a făcut mie binele acesta? Iar puii îi diseră: un voinic mamă! acesta a fost Iorgovan cel vitez! îl cumose eu, și pe unde a apucat? Spre rêsărit diseră puii. Atunci scorpia se puse în cap și în codă și o luă spre rêsărit dar curând se întôrse și spuse că nu l'a găsit, deci să rugă de pui să și spună că încătrău a apucat? Și cei voi face doacă și om spune? diseră puii. O să-i dau tot ce va cere duse scorpia. Atunci puii îl scôsă de sub solzii și scorpia

vedîndu-l îl înghiți de bucurie, apoi îl scôse mai frumos de cum era; și îl înghiți scorpia a doua ôră și éră îl scôse și mai frumos și vitez decum era. Și-l înghiți scorpia și a treia ôră și numai voi să-l scôtă afară. Atunci puii se pusără pe lângă ea cu rugămintă și numai așa îl scôsă scorpia ér afară. Atunci îl întrebă scorpia că ce caută el pe acel loc, pe unde până acumă nime nime nu au călcat? Am venit duse Iorgovan, se duc mere de aur Impêratului și cu voia lui Dumneșcu am ajuns până aici. Să-ți ajute Dumneșcu Iorgovane, duse scorpia și îi dede buzduganul seu cel de 99 oche de fer spunîndu-i că cu acela ori unde va lovi, să va adrobi de se va face prag și pulvere. Și luă Iorgovan buzduganul acela și chemându-și calul încăleca pe el și porni spre rêsărit. După-ce merse el cât merse se pomeni deodată înaintea unu palat puternic făcut numai din aur și pãri scumpe. Voinic Iorgovan se deschidă pórta nu o putu căci era incuiată, atunci își legă calul de un pociump la pórta și luând buzduganul îl învêrti de vrăto câteva ori și îl repeși în pértă cu atâtea putere încât pórta se făcu totă bucățele. Apoi intră în lăuntru dar nu vedu pe nime.

Ajungînd el așa dintr'o sobă întralta, în soba cea mai din fund află pe un smeul

cu 12 capete durmind cu capul pe masă, ér pe masă vedu un măr de aur jucând. Iorgovan vru se pună mânia pe măr, dar într'aceea mărul pare șcia batăl toți sfinții sê-l îndată se pomeni, ér mărul se schimbă într'o fată frumôsă.

Vedînd smeul pe Iorgovan înaintea sa voi să-l sôrbă într'o lingură de apă dar și a găsit omul căci Iorgovan îl lovi cu buzduganul în cap încât smeul ameși.

Atunci îi duse smeul lui Iorgovan: „Iorgovane! de ești om drept eși afară se ne luptăm voinicesc dar nu hoțesce și nici mueresce! Bine, duse Iorgovan, mie mi tot una. Și eșiră copii mei afară ca să se lupte, și să înțeleseră ca să se lupte d'a trântă, că i mai dréptă.“

Și să luptă și se luptă și se luptă și ér se luptară de dimișta până la amêdi fără a sci cine va birui. Atunci smeul își îndoi toate puterile și trânti pe Iorgovan de fl bôgă în pământ până la brâu; dar Iorgovan încă nu se lăsă mai pe jos, el atunci apucă pe smeul și-l trânti de pământ cu atâtea putere încât smeul se confundă în pământ până la grumazi. Atunci își luă Iorgovan sabia sa cea cu două ascuțitori și-i tăiă toate capetele. Apoi îl dede calului ca să-l mănânce. Întrând Iorgovan éră în pa-

latul smeului află pe fata prefăcută din măr ședînd la masă: și o întrebă că unde sunt merele de aur ce le stăpânesce smeul? Fata îi arată lui Iorgovan nesce chei ruginite și-i spusă că înaintea cea mai mică să deschidă ușa care stă înaintea sa. Atunci Iorgovan deschise ușa și vedu o sobă mare mare, ca o lume de mare, și în soba aceea la o ușa mare vedu doi bălauri cu câte 99 de capete cari stau ca pază. Fata îi spusă că acei bălauri păzesce merele. Atunci Iorgovan nu se socoti mult și nici nu-i fu frică ci își luă buzduganul și lovi bălaurii de se făcură toți bucățele. Erau mă rog Dvôstre bălaurii aceia făcuți de aur de gândiă-i că s'au chiat vii, de aceea se făcură toți bucățele când îi lovi Iorgovan cu buzduganul. Deschidînd Iorgovan și aci ușa cu cheia cea mai mare frumôsă; el își luă din ele câte îi încăpură în sin și prin buzunare și se duse în soba unde lăsase pe fata smeului, dar fata perise și în zădar o caută el prin tot locul căci n'o mai găsi. Atunci încalecă pe cal și porni îndărăt. Ajungînd la scorpia îi dede buzduganul și-i prezentă pentru el și pentru tot ștutul ei, și se lăsă cu calul la pământ în curtea împêratului cu mărul. Aci descalecă, își lăsă calul se mîrgă unde va voi, ér el se duse la Impêratul și-i

nunțat contra lui în marile lor meetinguri. În viața socială s'au ivit numeroase cazuri primejdioase pentru stat, pe cari până acum le-a delăturat biserica prin preceptele ei. Multe agende au fost pre cari le-a îndeplinit biserica. Delăturarea acestor cazuri, îndeplinirea acestor agende acum trec în sarcina statului. El va căuta să afle mijloace spre acest scop, dar trebuie să înmulțescă gendarmeria, și organele administrative și justițiare, trebuie să înmulțescă temnițele prin ceea-ce se înmulțesc și povora statului și cine scie, că să va ajunge rezultatul dorit? E fără îndoială, că dacă proiectul va deveni lege să va nasce o luptă nouă între biserică și stat, care luptă, acum, când socialismul și anarhia se nisuesc a triumfa, este o nenorocire pentru stat. Nu primesc proiectul.

P. S. Sa Episcopul Popea asemenea are temere, că proiectele de legi bisericesti vor turbura pacea sufletescă și liniscea poporațiunii patriei. Ar fi așteptat dela guvern proiecte de legi mai bune, mai favoritoare, ăr nu ca aceste, cari produc amărăciune și rump legătura religioasă dintre biserică și popor.

Interesele statului nu cer acest proiect, căci ori-ce interes de al statului pôte prospera pe lângă instituțiile bisericesti existente. Divergențele confesionale nu s' pot stirpi pe ca lea acesta, atacând toate confesiunile. Ori-ce lege trebuie să fie folositoare, dar ce folos putem aștepta dela reformele proiectate de guvern: demoralizarea poporului și nimicirea familiei. La greco-orientali instituțiile sacramentale sunt basate pe dreptul canonic. A le cassa pe aceste unilaterale, nu s' pôte, decât în un stat despotice; dacă poporul va vedea, că la încheierea căsătoriei nu are lipsă de preot, să va desbăra de el, de biserică, de credință. De aici să nasce demoralizare. Naționalitățile, și așa sunt agitate și după-ce biserica română gr-or își vede atacată baza existenței sale: ce va fi dacă va erumpă dușmănia internă, când ne va amenința și viforul estern. Respinge proiectul.

Ședința de Mercuri s' încheie, fără a se lua decisiune, luarea căreia s' amână pe procsima ședință, ce s' ficscă pe Vineri, la 11 ore a. m.

Sânțirea bisericilor din Șinca-nouă și din Șirnea.

(Urmare.)

Din Șinca-nouă Escelența Sa plecă Vineri dimineața la 9 ore, după-ce primise în audiență comitetul parochial, carele îi aduse mulțămintă pentru lucrarea săvârșită. Escelența Sa merse

dede merele, cerând dela el ca să-i dea fata și împărăția după cum s'a făgăduit.

Și vădând împăratul merele de aur cum erau de frumoase numai potu de bucurie, el își chemă fata și-i arată merele de aur și pe Iorgovan, care le adusese, dîcându-i că acela va fi soțul ei. Fata vădând pe Iorgovan îl canose și-i dîse: Acesta e voinicul care m'a atins cu mărma pe la ochi și mi-a furat inelul, acesta e, și eu voi fi a lui și el va fi al meu. Și se sărutară și se îmbrățășară de fi rîdea inima împăratului de bucurie.

Și făcură Dîmne-o nuntă mare boerescă și un ospet, la care a fost chemați toți craii și împărății din lume. Și a ținut veselie 7 zile și 7 nopți încheiate.

Eu încă am fost chemat la nunta aceea și m'am ospetat și eu la masă cu craii, și am jucat hora cu împărătesa și de acolo dela nuntă m'am grăbit să ajung acasă și am încălecat

Pe un cocș
Să nu viu pe jos

Și m'am suit pe o costă ruginosă
Și vă spuseli povestea mincinosă,
Audită și scrisă în Remetea-Pogănici.

de aici în trăsura trasă de 4 cai, împreună cu dl protopresbiter Traian Mețian, carele sosise încă Joi în Șinca-nouă și funcționase la serviciul divin al sânțirii biserice.

La plecare poporul din Șinca nouă în haine de sărbătoare și-a luat rămas bun prin urale puternice de „Să trăiescă”. Înaintea trăsorii Escel. Sale se înșira un mândru banderiu de călăreți, ăr după trăsura urmau un lanț de trăsuri ale onorațiilor din Sibiu și ale inteligenții din jur.

Valea Șinței e o vale încântătoare și locurile devin tot mai pitoresci, cu cât te apropii de munți.

Printre aceste frumșeți ale naturii înaintă convoiul mândru până la Poiana-mărului, o comună de munte cu locuitori religioși, harnici și cu prindere.

Ací aștepta preotul Sim. Micu în ornate bisericesti, și cu sânta evang. ăr în jurul seu era o parte a inteligenții din Zernesci, între care amintim pe dl adv. Nic. Garoiu, Dr. Iancu Mețian, dl Grosu, mare proprietar în România și dl medic cercual din Bran Șandru, sosiți anume să întimpe ací pe Escel. Sa. Poporul în haine de sărbătoare era înșirat de ambele părți ale drumului. La întrarea Escel. Sale pe pórta de triumf se plecară praporii ăr de pe o costă tréscurile anunțau bucuria sosirii. Preotul Micu bineventă pe Escel. Sa în cuvinte căldurose, descoperind bucuria, ce o simt credincioșii acelei comune din incidentul trecerei Escel. Sale prin comună. Escelența Sa răspunse mulțămînd de cuvintele căldurose, asigură pe bunul popor credincios despre părintesca Sa îngrijire și dori acestui brav popor ca cât mai îngrabă să se vadă terminată zidirea scólei, care acum este în curgere. Intre uralele de „Să trăiescă” între bubuitul tréscurilor și sunetul clopotelor se făcu plecare — dar numai până la casa dlui preot, unde se oferí Escelenței Sale și óspeților un dejun.

Sosirea la Zernesci a fost la 12^{1/2} ore. Primirea, ce s'a făcut Escelenței Sale a fost strălucită. Pe ambele părți ale drumului erau puși brăduleți, cari se încheiau cu o frumoasă pórta de triumf, de lăturile căreia fâlțiau mai multe prapore. De ambele părți erau înșirați copii de scólă și popor, ăr lângă pórta de triumf așteptau în ornate bisericesti cu sânta evangeliie preoții Ioan Dan și I. Strevoiu, și în jurul dênșilor se afla multă inteligență din Brașov și jur. Domnul preot Dan, după-ce Escelența Sa sărută sânta evangeliie, ținú următoarea vorbire de bineventare:

Escelența Vostră Inalt Preasânțite Dle Archiepiscop și Metropolit!

Ne-am adunat și de astădată aici cu mic, cu mare, — ténér și bérân, ca să Vă dovedim, că poporul nostru în totdeauna a fost alipit cătră maica biserică și principiile ei și totdeauna și cătră capul bisericei noastre.

Escelență! Dacă V'ați împărțit bine timpul ca tot din 8 în 8 ani să Vă milosti-viți a ne onora cu Preainalta prezență a Escel. Vostre, apoi fie! — eu doresc și cu mine întreg poporul ca bunul Dumneđeu să Vă țină întreg și sănătos ca să faceți încă cel puțin 5 întocmiri de felul acesta, pentru ca să puteți conduce Maica biserică cu acel zel, cu aceea abnegațiune și curagiu ca și până acum. — Trăescă Escelența Sa Inalt preasânțitul Archiepiscop al Transilvaniei și metropolit al românilor din Ungaria și Transilvania, Prea bunul nostru archiepiscop la mulți, mulți ani!

Escelența Sa răspunse în termini călduroși și mișcători, accentuând, că mulțămesc lui Dumneđeu, că după 8 ani de zile pôte cerceta éráși această comună, ai cărei locuitori și credincioși harnici dovedesc și de și progres și țin cu sântenie la biserică și instituțiunile ei. Îi asigură de preainalta sa ocrotire și dete binecuvântarea archierescă.

În uralele nesfârșite ale mulțimei și în sunetul clopotelor dela biserici

ajunse Escelența Sa la locuința protopresbiterului dlui Traian Mețian, unde descinse. Imediat primí acolo pe preoțimea cercului Bran, cu care Escelența Sa se întreținu mai mult timp, orientându-se despre situațiunea și starea diferitelor comune bisericesti și despre starea scólelor. Escelența Sa primí apoi deputațiunea din Brașov. Dl protopresb. Ioan Petric adresă Escel. Sale cuvinte căldurose de bineventare, rugându-l ca în curêad să aibă fericirea a saluta pe Escel. Sa în Brașov. Escel. Sa răspunse mulțămînd de atențiunea manifestată și dându-le binecuvântarea archierescă se întreținu cu dênșii mai cu samă despre cestiunile scolare din Brașov. Escel. Sa primí și se întreținu în mod afabil cu dl Ioan cav. de Pușcariu, jude de curie în pens. — După această merse și cercetă sânta biserică, unde l' așteptau credincioșii din Zernesci. Biserica deși e vechie, de pela jumătatea secolului 16-lea, e în stare fórte bună, spațioasă și bogat ornată.

Apoi făcu Escelența Sa vizită la dl Dr. Iancu Mețian, unde se afla și numărósa familie a dlui Grosu, mare proprietar în România; la dl adv. Nicol. Garoiu, la dl paroch Ioan Dan și la dl jude cerc. Penciu.

La órele 2^{1/2} se dădu la dl protopresbiter un prânđ bogat aristocratic. Mai participară la masă, afară de óspeții sibieni P. O. D. DD. protopresb. Ioan Petric, Iuliu Dan, Bart. Baiulescu, V. Voina, I. Dan N. Garoiu, Dr. Ioan Mețian ect. Primul toast îl ridică Escel. Sa pentru dl protopresbiter, carele a arêtat atâta ospitalitate. Escel. Sa ridică apoi pâharul pentru Preasânțitul domnepiscop al Aradului Ioan Mețian, frate de luptă pentru interesele biserice și ale némului nostru. La aceste toast răspunse dl Traian Mețian, mulțămînd Escel. Sale de cuvintele măgulitoare și bucurându-se de a-l pôte avé óspe. Tot astfel mulțămí și dl Dr. Ioan Mețian, fiul Preasânțitului domn episcop. La această ocașiune mai ținú dl Nicolau Garoiu un toast cam de următorul cuprins:

Escelența Vostră, preavenerabili părinți! domnilor!

Pôte că nici nu este timpul, ca să me pronunț și eu încă acuma, ăr dacă totuși o fac această, me cred îndreptățit, ca unul care fac parte din locuitorii acestei comune, care astăzi are deosebita norocire a saluta acuma a doua óră în mijlocul său, deși numai în trecere, pe Esc. Sa și îmi implinesc deci numai o plăcută dorință, când folosesc această ocașiune spre a da espresiune simțimentelor, de cari este pătruns poporul acestei comune.

Domnilor! Eu țin prezența Esc. Sale în mijlocul credincioșilor săi, de un act important, de un eveniment chiar, ce de o parte ne umple inimile de bucurie, ăr de altă parte ne însulfă curagiu; nu sunt eu în stare a descrie destul de fidel psihologice impresiunile ce le simțim în prezența Esc. Vostre și me voi folosi deci de o asemănare, care sper, va putea mai bine chiarifica aceea ce prin cuvinte potrivite nu-mi succede.

Precum membrii unei familii, care așteptă cu dor reîntorcerea și sosirea capului său, tresar de bucurie la vestea că capul familiei vine acasă, ăr la sosirea lui îi es înainte, îi sărută mâna, îl îmbrățișează și în estatal lor de bucurie încetă chiar și cuvintele, tocmăi aceeași bucurie simte și poporul din această comună, când în mijlocul seu Ve pôte saluta pe Esc. Vostră.

Prezența Esc. Vostre însă în mijlocul poporului credincios este totodată și un act de încurajare, trăim în împrejurări puțin favorabile pentru noi și precum chiar și membrii unei familii în absența capului său în afaceri de importanță mai mare nu sunt siguri, dacă pentru ajungerea scopului dorit au și nimerit calea și mijloacele cele mai bune și în astfelu de împrejurări un cuvânt al capului familiei, arată calea cea adevărată ăr dacă să află față cu un act deja împlinit consimțimental capului familiei însulfă fiecea una nouă voie, nouă putere, nou curagiu de a merge mai departe pe calea cea bună; întocmai așa prezența Esc. Vostre în mijlo-

cul poporului său credincios îi inspiră acestuia îndoită putere de a ținé strâns la dăinele cele bune ereditate, și cu deosebire la biserica sa, căci alipindu-se cu devoțiune biserice, prin ea își va păstra nevătêmat limba și naționalitatea sa; prezența Esc. Vostre va întări tot mai mult pe poporul nostru în speranța unui viitor din ce în ce mai bun și mai mulțămînt.

Sub impresiunea acestor plăcute simțiminte Ve dorim Esc. Vostră, ca să trăiți în deplină sănătate încă mulți ani!

După masă primí Escelența Sa pe membrii comitetului parochial și pe corul învățătoresc. Escel. Sa se întreținu, punând diferite întrebări despre afacerile bisericesti și scolare și le mulțămí de sentimentele descoperite.

La 6 óre damele române din Zernesci și din România, care pe treceau în Zernesci, au făcut vizită Escel. Sale. Amintim aici pe damele: Lena Mețianu, Mariți Garoiu, Elisa Grosu, și Aurelia Lupescu. Escelența Sa primí apoi pe marii proprietari din România dnii: Ioan și George Grosu.

Frumósa societate rămase mai mult în conversație cu Escel. Sa. Dl Isaia Popa, corul și membrii ai corului esecutară mai multe cântări frumoase.

Sâmbăta dimineața la órele 8 plecă Escel. Sa salutat de urale credincioșilor. În comuna Tohanul vechiu fu salutat de par. Thomas și de dnii învățatori cu copii de scólă, ieșiți spre întimpi-nare în haine de sărbătoare.

Deosebit de frumoasă primire s'a făcut în Tohanul nou. La o parte a riului erau învățatorii cu copii de scólă, cari băteau cu flori mândre în trăsuri, ăr de altă parte a riului erau credincioșii acestei comune în haine de sărbătoare cu prapori în frunte. Tóte femeile și fetele cu buchete de flori. Părintele Ilariu Plotogea, după ce prezentă Escel. Sale sânta evangeliie rosti următoarea vorbire:

Escelență, Inalt Prea Sântite Domnule Archiepiscop și Metropolit!

Timpuri grele au venit asupra noastră, nori gri și negri planéză pe orizontul vieții poporului nostru românesc; astfel că numai fórte arareori pôte străbate și la noi prin pătura gróasă câte o rază de lumină, numai arareori ni se oferé câte o și, când să ni se însenineze și nouă fruntea și să ni se încălđescă și nouă inima.

Una din aceste zile rari este ziua de azi.

Dacă astăzi ne vedeți adunați aici, în acest loc, îmbrăcați în vestiminte de sărbătoare, dacă în aceste momente fețele noastre sunt vesele, apoi această provine din înpregurarea, că Vă vedem în mijlocul nostru, vedem pe archiepiscopul nostru sufletesc, carele, suntem convinși, că ne iubesc și lucréză pentru binele și fericirea fiilor sei.

Deaceea dăm espresiune bucuriei noastre, dîcându-Vă un: „bine ați venit!”

Din parte-ne Vă rugăm să binevoiti a primi omagiale noastre, se binevoiti a primi asigurările noastre de alipiro, de iubire și supunere fiască, ce Vă prăstrăm, să binevoiti în fine a ne lua și pe viitor ca și până aci sub ocrotirea și scutul părintesc al Escelenței Vostre

Să trăiți Escelență la mulți ani!

Adênc emoționat de priveliștea încântătoare și de cuvintele pătrundătoare ale dlui paroch Escel. Sa răspunse, mulțămînd de ovațiunile făcute, Prin révnă creștinescă, prin înțelegere bună și prin sprigin reciproc se pot promova interesele noastre. Asigură despre Inalta Sa purtare de grige și speră, că vor veni și timpuri mai ticnite pentru noi români. Toți înse să ne împlinim datorințele în sfera de activitate spre al nostru bine și spre binele comun. Urale puternice de „să trăiescă” fu răspunsul la cuvintele Escelenței Sale, apoi Escel. Sa primí o mulțime de buchete frumoase de flori.

Pe hotarul comunei Sohodol, unde se înalță poetic vila d-lui Ioan cav. de Pușcariu, era ridicat un arc de triumf ăr în juriul lui era adunat poporul din Sohodol și comunele învecinate. Aci așteptau în ornate bisericesti

d-nii preoți: Leonte Pușcariu, George Tisca, D. Tatulea, G. Babeș și Iosif Runcean. Dl. Leonte Pușcariu adresă Esceleției Sale următoarea vorbire:

*Esceleția Voastră Inalt Prea Sfințite Domnule
Archiepiscop și Metropolit!*

Sosirea Escel. Tale în sinul comunelor brănele a umplut inimile locuitorilor credincioși de cea mai mare și rară bucurie; dovedind, că Esceleția Ta așa iubesci credincioșii, ce prevedința Dumneșcă Ți-a încredințat spre păstorie, încât și sub cele mai aspre anotimpuri, ba chiar și cu riscul sănătății, scii da mângăiere sufletescă și în cele mai extreme graniți ale Archidiecesei. Fii incredințat Esceleția, că credincioșii, ce Te primesc astăzi, Te iubesc, stimăză și venerăză cu inima recunoscătoare, pentru meritele, ce le ai pentru biserică și națiune.

Dee Atot puternicul Dău, ca deplin sănătos să trăiesci încă mulți fericiți ani pentru binele și fericirea bisericii și națiunii noastre.

Să trăiescă Escel. Sa!

Esceleția Sa răspunde în termeni călduroși, dîcînd, că se bucură, că a putut sosi și în aceste locuri, unde evlavia și simțul religios al credincioșilor se manifestă puternic. Mulțămesc pentru primirea călduroasă și dădu arhierescă binecuvîntare.

Invitat de Ilustr. Sa dl. Ioan cav. de Pușcariu Esceleția Sa descinse în vilă. Merse apoi la mormîntul repozatei de pie aducere aminte, a soției d-lui cav. de Pușcariu, unde făcu molitvă; er după acest act mișcătoriu și isvoritoriu de lacrimi Esceleția Sa și ospetii fură invitați la un dejun bogat.

Vrednicul bărbat, dl. cav. de Pușcariu retras în pensiune ia parte la toate actele vieții noastre românesce și cetățenesci. Dela grădina sa de pomărit iau esemplu țărani, în atacerile comunale dă directiva, și esemplu dă în economie, astfel, că dînsul, care se ocupă mult și cu scrieri literare, în mijlocul acelor locuitori este un esemplu de rară activitate pe toate terenele.

După-ce ospetii mai admirară lucrurile naturei și artificiale, convoiul se puse în mișcare spre comuna Moeciu.

(Va urma.)

Noutăți.

Esposiția de vite și pome aranjată de „Reuniunea română de agricultură“ în Seliște a fost deschisă conform programului, Joi în 4 Oct. în prezența unui public numeros. Precum ni-se scrie, ambele esposiții sunt reușite și bine aranjate. Cu deosebire e bogată esposiția de pome.

Proces de aderență. În 2 Octobrie s'a tractat un nou proces de aderență la Cluș. Adresa a fost publicată în „Tribuna“ pentru dl. Aurel C. Popovici și subscrișă de Solomon Haliță și soți, cari sunt în România. Astfel au fost acușati Balteș și Popa Necșă dela „Tribuna“ și declarați de vinovați, er tribuna la adus sentința următoare: A. Balteș e condamnat la 3 luni temniță ordinară; I. P. Necșă la 2 luni temniță ordinară, și suportarea speselor de 34 fl. 63 cr. în solido. Din cauțiunea „Tribunei“ se confiscă 500 fl. Sentința se fie publicată în fruntea foii în „limba statului.“

La procesele de presă ale „Dreptății“. „Dreptatea“ scrie, că dl. Ioan Nedelcu avocatul apărătoriu al dlui Dr. Branisce a predat tribunalului din Timișoara „exceptiunea de competență“ contra decisiunii tribunalului prin care s'a desipt tractarea finală pe 11 Octobrie n. În numitul act se excepționează mai întâiu, că din gresală s'a citat dl. Branisce pe 11 Octobrie fiind-că nu Dsa este redactorul responsabil al diarului „Dreptatea“, care apare regulat de două-ori pe săptămână; al doilea, că actul de acușă nu circumscrie prescrie delictule, fiind vorba mai de 12, mai de 14 casuri de agitație contra naționalității, mai de 10 mai de 8 casuri de agitație contra autorităților publice, er' în acușă obvin 16 casuri de agitație contra naționalității etc. etc.

alt treilea, că termenul nu e ficsat în înțeleșul procedurii de presă de presidentul tribunalului, ci de tribunalul ca juriu de presă și al patrulea, că instrucția e mancă, fiind-că nu s'a dat loc recriminațiunilor legale ale acusatului, nu a fost provocat să numescă martori și esperți, nu s'a estins cercetarea și asupra autorilor estradați (profesorii de la universitatea din Iași) etc. E probabil, că în urma acestui recurs se va amâna pertractarea primei serii de procese de presă, intentate diarului nostru, încheie „Dreptatea“.

Adunarea reuniunii „culturale“ F. M. K. E. s'a ținut în 2 Oct. a. c. în Neutra. Foile laudă vorbirile episcopului Bende și a presidentului conte Károlyi, în cari se face alusiune la evenimentele de-ale politice militante. Adunarea a decis între altele:

să se înființeze pe lângă cele 30 kisdovuri 12 în comitatele Neutra, Neograd, și Trencin (toți slovaci).

să se împartă 80 premii de câte 50 fl. pentru învățarea limbii magiare;

să se subvenționeze cu 2000 fl. școlile comunale și confesionale cu limbă de propunere magiară;

să se împartă cărți de rugăciuni în preț de 100 fl. între locuitori, fără deosebire de religione;

să se subvenționeze cu câte 200 fl. cele patru foi „patriotice“ magiare dintre slovaci;

să se continue trimiterea orfanilor slovaci între magiarii de pe pustele Ungariei;

să se subvenționeze societățile magiare teatrale din partea locului cu 1000 fl., și

să se înființeze în fiecare centru biblioteci magiare etc.

Și totuși foile magiare au obrăsnicia a susținé că nu se propagă pe toate căile magiarisarea.

Ardelene în asilul „Elena Dómna“. Intre cele 34 de eleve, cari au fost primite anul acesta în asilul „Elena Dómna“ din Bucuresci, se află trei ardelene: Adelina Barcian, Otilia Comșa și G. Domide, ai căror părinți sunt închiși în temnița ungherească din Vaș.

Protestul universitarilor din Bucuresci. Studenții universitari adunați în sara de 16 Septembrie v. în localul societății studenților universitari „Unirea“ decid:

1. A se protesta energetic pe diferite căi contra barbariilor neașite, săvârșite de poliție în sara de 14 Septembrie, cu ocazia manifestației de simpatie și iubire făcută studenților din Transilvania și celealalte țeri subjugate;

2. A se trimete o telegramă M. S. Regelui prin care să se descrie acele scene regretabile, să se protesteze contra guvernului și să se ceră eliberarea studenților arestați;

3. A se trimete o delegație de 5 la D. rector al universității;

4. A se publica o declarație prin care să resping atacurile mîștave ale unor diare care acușă studenții, că s'au făcut instrumente de partid;

5. A se ținé Duminecă. o mare întrunire publică în capitală.

6. A se publica o declarație a tuturor studenților funcționari, prin care să se spună, că în cazul când unul din ei ar fi persecutat sau depărtat din funcțiune pentru că s'a amestecat și a lucrat „independent“ în cestiunile studentesti, toți în corpore vor demisiona;

7. A se redacta un manifest către țară;

8. A comunica și supune semnăturii tuturor studenților această rezoluție, pentru a se constata că mișcările din urmă sunt pure studentesti;

9. Pentru îndeplinirea acestora să alege o comisie de 5, compusă din dnii C. Acsente, Botescu, Gâdei, A. Mușătescu și Petre Petrescu.

Statistica României. Diarele din România scriu că D. N. A. Aleceandrinu după deose ani de muncă a terminat o lucrare foarte importantă: Statistica României, ce va apăre în curînd de sub tipar.

În cele două volume mari aprôpe de 68 côle se va găsi statistica generală a în-

tregei țeri cu începere dela anul 1859, data unirei principate lor și până în prezent. Ministerul școlilor a incurajat pe autor abonându-se la un însemnat număr de esemplare.

Ministrul a ăis'o. Foile magiare scriu următoarea istorie. La Zlatna (Ardél) s'ar zidi acum cale ferată, dacă s'ar puté. Nu pot însă, pentru că poporul se opune primpretorului esmis și gendarmilor și pretinde, ca să se pletescă înainte rescumpărarea pământului, zidirile și pomii ce se vor nimici proprietariului, preste a cărui avere va trece calea ferată. Primpretorul înzădar asigură poporul să fie liniștit, că negreșit i-se vor da banii și va fi mulțămît cu toate, căci corifeii mai gnrareți ai popoului obieționau:

— Scim noi mai bine de cât domnul, un domn mai mare ni-a spus noué, că să nu lăsăm a se zidi cale ferată pân' atunci până când nu ni-se plătesce ce ni-se cuvine.

— D'apoi cine v'a spus?

— Deu noué ni-a spus Béla Lukács, ministrul căilor ferate.

Pretorul a căscat gura. În popor însă se susține această scire.

Foile magiare susțin că agitatorii valachi au făcut această posnă ministrului căilor ferate. Acum caută să pună mâna pe acei agitatori.

O fôie rusescă despre congresul demografic din Budapesta. Diarul rusec „Moskovskija Vjedomosti“ sub titlul „Ospitalitatea magiarilor“ scrie o notiță, care de sigur îi va supéra pe nobilii civilisatori ai Orientului. Éta notița: „Este sciut, că nu de mult s'a ținut în Budapesta un congres de igienă și demografie, la care au luat parte mulți savanți străini. Fiind-că magiarii, prin purtarea lor prea îndrăsnită, au făcut o fôrte rea impresiune asupra streinilor, despre ceea ce s'a scris articoli în presa din străinătate, consiliul orașenesc al Budapestei, pentru a rehabilita lucrul, a fost hotărit, să dea banchete pe cheltuiala orașului. Banchetele aceste le-a plăcut așa de mult arangiatorilor, încât în fiecare și dedeau câte unul. În decursul lor se petreceau scene urite: participanții se furau unul pe altul. Pricinuitorii acestor scene erau diariști magiarii de origine jidovi. Așa între altele la o cină dată de milionarul Saxlehner s'au furat pahare și diferite obiecte de masă. La ultimul banchet au dispărut 52 mantale de-ale străinilor, er orașul a fost silit să reintorcă păgubiilor mantale noué“.

O nouă țară producătoare de cereale. Diarele finanțare din Paris ne aduc scirea că mai mulți agricultori englezi cu capitaluri fôrte importante s'au organizat a exploata provincia Kilkuya situată în posesiunile britanice din Africa orientală. Această regiune, dîc numitele diare, presintă condițiuni fôrte favorabile pentru o muncă agricolă identică cu aceea Europenă. La Londra s'au primit deja mustre de grâu și de orz cari au fost declarate ca avînd o calitate cu totul superiôră. Actualmente se proiecteză construirea unui mic drum de fer care să înlesnescă comunicația cu marea și cu Europa. Peste doi sau trei ani acest drum de fer va fi gata.

Agricultorii nostri, adaugă „Curerul financ“, care scrie aceste, trebuie să se prepare a lupta și cu această nouă țară. După grăul Indiilor, al Australiei, al Argentinei, éta acum că trebuie să luptăm și în contra grăurilor din Africa Engleză.

Esposiția cooperativilor români din Bucuresci.

Un vizitator din Brașov al esposiției cooperativilor români, ne scrie despre esposiție următoarele:

Scie-sé, că esposiție însemnéază prezentarea manufacturelor și a producătorilor înaintea lumii din cea țară, precum și înaintea lumii care ar veni din alte țerii, va sé dîcă: prezentarea la mii și milioane de indiviți. Acești vizitatori atrași de gustul manufacturilor și al producătorilor le vor cumpăra sau vor face comande. În felul acesta s'a vedut, că celce a espus manufacturele sale a căscigat musterii de unde nu a visat de oparte, de alta el va

primi — dacă va merita — dela juriul esposiției o diplomă, de un bun sau de un distins industriaș. Astfel devin meseriașii cunoscuți și distinși față de alți industriași de specialitatea acea.

Anglia mai întâi și după aceea Franța au înțeles ce folos pôte aduca o esposiție și ele au început în acest secol mai întâi înființarea esposițiunilor. La aceste esposițiuni au participat și streini din toate părțile lumii. Se scria că esposițiunea din Paris din anul 1878 a fost cercetată într'o de 282,000 de persoane.

Folosul ce-l are individul dela a atare esposiție dacă o va visita, este fôrte mare: el va găsi acolo materie abundentă, care sé-l intereseze; va vedea cât a progresat lumea pe toate terenele érá în specialitatea sa va vedea ce progres s'a făcut.

O esposiție pune la vedelă uriașele progrese, cari sau realizat din timp în timp pe toate terenele activității omenesci.

Esposiția cooperativilor români din Bucuresci este românescă, deși au espus și câteva persoane cu nume germane cari sunt sudite ale României și în vre-o două pavilone și streini, din Austro-Ungaria, Germania și Franța.

România, mai precis ăis președintele cooperativilor români meritatul dl. D. Butculescu a cutezat a deschide. Încă la anul 1883 în Bucuresci o esposiție de 675 esposanți, la anul 1884 în Iași de 750 esposanți, la anul 1887 în Craiova de 860 esposanți și a 4 esposiție în acest an e deschisă la Bucuresci cu 1300 esposanți. Cifrele constatéză progresul. Égit-a România la tîrg europen cu manufacturele și produsele sale, pentru ca să vadă lumea cât a înaintat pe terenul industrial. România a făcut esposițiuni de produsele industriei mari și a celei mici din România.

Industria mare și mică în România? vor întreba nemții și magiarii. Și le va răspunde dl. Kotzebue, care a descris Moldova: „A, este o satiră! Nu cunosc eu pre români, cu cari am viețuit atâta ani în Moldova, că orașele lor sunt orientale? Pot românii se prezenteze: Islice, giubele, solovari pantofi și teluri de feluri de blăni, cari le lucrău în mod fin, însă cu produsele industriei mari și mici, nu sé vor putea presenta, fiind-că acestea nu s'au putut învăța în 20 de ani de când am părăsit eu România.“

Așa sé pôte dîce despre un alt nîm, pre români însă i-a cunoscut și dl. K. de talentați și de nesdraveni. Ei în 20 — 30 de ani trecuți au dat atâta artiști recunoscuți de Europa călă. Românii în 20—30 de ani au format o armată, ca a ori cărei puteri europene. Are comunicațiuni; căi ferate și justiție, ca ori și care stat cult. Românii cu produsele lor concureză pe piețele Europei cu statele bețrâne. Astfel fiind, ei cutéză a sé prezenta lunei culte și pe terenul industrial, și vor éși lăudați.

Esposița a 4. a cooperativilor români s'a deschis pe cel mai renumit și plăcut teren al Bucurescilor: în Cismegiu.

Esposiția actuală este cu totul altă, decât cea din anul 1883 când participase numai 675 esposanți, acum acest număr este indoit. Intocmirea ei este cu totul altă de cât atunci încât nu sé pôte aseména, fiind-că intocmirea de acum este cu mult mai clară și generală, de cât acea.

Locul pe care sé află deschisă esposițiunea, un loc mare, frumos, sé presentă ca o splendidă grădină. Clădirile, cari sé ved pe acest loc cuprind produsele și manufacturele românilor și puține ale streinilor.

Vederea esposiției din depărtare e atrăgătoare, ea are diferite pavilone.

(Va urma.)

Avis.

La dorința inteligenței din Ocna Sibiului, adunarea generală a despărțământului IV al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” convocată pe 7 l. c. se amână cu 2 săptămâni, pe *Duminecă 21 l. c. st. n.* când negreșit se va ține tot cu programul publicat Sibiui, 5 Octobrie, st. n. 1894.

Directiunea despărț. Sibiu.

Anunț. *)

Planuri pentru iconostase bisericesci
Gratis.

Subscribul fiind condamnat la închisore de 3 luni pentru o adresă de aderență către condamnații „Repliei” și începându-mi osinda în 23 Sept. a. c. fac cunoscut tuturor celor interesați că m'am decis a compune

Gratis.

planuri pentru iconostase bisericesci pe timpul cât voi sta închis, pentru ori-care biserică română fără deose-

*) Celelalte jurnale române de asemenea sunt rugate a publica acest anunț.

bire de confesiuni, unde va fi lipsă și voi fi recercat.

Cei interesați pentru astfelu de planuri vor avea a mi trimite:

1. Dimensiunile cât e de larg și înalt spațiul unde e a se construi iconostasul.

2. În ce stil doresc ca să fie executat.

3. Până la care sumă de bani ar putea să se ridice prețul iconostasului, dela care sumă apoi e a se trimite anticipando $\frac{1}{2}$ % ca spese pentru material, pachetat și porto postal la adresa Ioan Baciu, preot-pictor bisericesc, în Cluș (fogház).

Bibliografie.

A apărut:

„Rândunica” nr. 18 cu următorul sumariu:

„Secretarul și bucătarul” de Scribe și Mélesville — „Venețiana” de O Bocca — „Profesorul Iordache de Marg. Moldovan” — „Intre risipuri II” de T. Bocancea — „Un tablou” de I. E. Prodan — „Epigrame” de I. Căndea — „Rămurele, Tinerimea română” Silv. Moldovan — „Uituri (chiuituri)” de I. G. — „Feliurite” de **

— „Vatra” nr. 18 cu următorul sumariu:

„Sorbona. Tipuri Bucureștene” de St. Basarabeanu. — „Elada” (poesie) de B. Hetrat. — „Mara” de I. Slavici. — „Ris și plâns” (poesie) de D. R. Roseti. — „Mihnea-Vitezul”, Basn de D. Stăncescu. — „Minerii” (poesii) de P. Zosim. — „Preotul Ioan Macaveiu” de I. Laurențiu. — „Sigmaringen” (poesie) de V. D. Păun. — „Sfârșitul lumii”. De Camille Flammarion (traducție de) I. C. Macsim. — „Din drum” (poesie) de Virgiliu N. Cișman. — „Di aniversară” după Dykens de E. Florescu. — „Când am plecat” (poesie) de G. Murnu. — „Snove” de D. Stăncescu. — „Iléna dela Móra” (poesie) de L. Dauș. — Fel de fel de **

Ilustrațiunile: Subsrierea unui contract de căsătorie în Spania. — În primăvara vieței. — Venețiana. — Preotul Ioan Macaveiu. — O Idilă. — O scólă în Arabia. — O sărbătoare în Veneția Cerb biruit.

Diverse.

Japonia. „Revue scientifique” nr. 3 dá următoarele amănunte despre Japonia după statisticele japoneze:

Japonia are o suprafață de 382410 kilometri pătrați Impărăția se imparte în 47 de districte cu 12.589 de comune. La sfârșitul anului 1881 avea la 40.668.000 locuitori.

În Japonia sunt 6 orașe cu câte mai mult de 100.000 locuitori și 11 cu câte mai mult de 50.000. Străinii sunt puțini (9500, din cari 5344 chinezi). Mulți japonezi învață în scólele superioare din Statele-Unite și anume 1604, Anglia 59, Germania 122, Rusia 19, Frantia 23, Italia 5 etc.

Urez se lucrăză pe 25.500.000 hectare și ceaiu se produce pe an, 26.000.000 kilograme. Printre produsele industriale trebuie să cităm țesăturile de mătase, de bumbac etc. în valóre de 165 milioane pe an și olării (porțelan etc.) în valóre de 14 milioane.

În 1891 s'au esportat mărfuri în valóre de 397 milioane lei dintre care 155 de milioane pentru Statele unite, 28 milioane pentru Anglia, 75 milioane pentru Frantia, 340.000 pentru Belgia. S'au importat mărfuri pentru 314 milioane, din care 25 de milioane din Statele-Unite, 99 de milioane din Anglia, 14 milioane din Frantia și 3 milioane 500.000 din Belgia.

Sunt 27.898 de scoli care au 71.181 de profesori și 4549 profesore, în scoli urmeză 3,224,014 copii din cari 2,228,425 băeți.

Nr. 724/894

[206] 1—3

EDICT.

Maria Fleaca de legea gr. or din Apoldul-inferior, protopresbiteratul Miercurei, care de preste 5 ani de zile a părăsit cu necredință pe legiuitul ei bărbat Moise Urs de legea gr. or tot din Apoldul inferior; și a pribegit în lume fără a se sci locul ubicațiunii ei, să citeză prin acésta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu protopresbiteral în termin de 6 luni de zile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul divorțial intentat ei de bărbatul său, se va pertracta și decide și în absența ei.

Mercurea, la 21 Septembrie 1894.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Miercurei.

Ioan Droc,
protopop.

Nr. 453/894.

[207] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățător adjunct (eventual învățătorésă) sistemisat la scóla română gr. or din Viștea superioară protopresbiteratul Avrigului, se escrie prin acésta concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salariu anual de 200 fl. v. a care se acopere din repartițiune și se solvesce în patru rate decursive din cassa bisericea, cuartir și lemne pentru foc.

Alesul învățător va prevedea și instrucțiunea în scóla de repetițiune.

Doritorii de a ocupa acest post se-și substernă cererile concursuale instruite conform legilor în vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Avrig (posta Avrig, Felek, Szebenvár-megye) până la terminul susindicat.

Avrig, 18 Septembrie 1894.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Avrigului.

Ioan Căndea m. p.,
protopop.

Nr. 718/753 1894

[208] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci la scólele confesionale gr. or române din jos semnatele comune, în protopresbiteratul Brașovului, prin acésta se escrie concurs cu terminul 15 zile dela prima publicare.

1. Zizin, cu salariu anual 300 fl.; dela popor prin repartiție 100 fl.

din fondul bisericea 150 fl. și venite cantoral 22 fl. 10 cr. și colecta benevolă 28 fl. și cuartir liber.

2. Felidióra, cu salariu anual 300 fl. prin arunc și dreptul de pășunit 6 vaci și relut de cuartir 25 fl. Doritorii de a ocupa vre unul din aceste posturi, vor avea a asterne rugările de concurs instruite conform legilor în vigóre subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Brașov, în 15 Septembrie 1894.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Ioan Petric,
protopop.

Nr. 184/894.

[205] 2—3

CONCURS.

În sensul grațioasei ordinațiuni consistoriale ddo 15 Februaru anul current Nr. 1232 B. pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Nandru Vale în protopresbiteratul Deve, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt venitele parochiale sistemisate din nou la 6/18 Maiu a. c. care computându-se după calculul mediu al celor cinci ani din urmă dau suma de 282 fl. 05 cr. v. a.

În privința emolumentelor se pot lua informațiuni mai detaiate dela oficiul protopresbiteral, și dela comitetul parochial.

Dela reflectanții la acésta parochie se recere se se prezenteze până la alegere în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserica din acésta comună spre a-și face cunoscința cu poporul.

Doritorii de a ocupa acest post au se-și așternă suplicele lor concursuale instruite conform legilor în vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

Deva, la 3 August 1894.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Deve, în conțelegere cu comitetul parochial.

Avram P. Pécuaru,
protopresb. adm.

Nr. 597/894.

[204] 2—3

CONCURS.

Prin ordinul consistorial Nr. 6476 B. din 22 Octombrie 1893 se încuviințeză reînnoirea concursului de capelan lângă bătrânul și neputinciosul paroch Natanail Oprea din parochia de clasa III-a Crăciunel, în tractul proto-

presbiteral Têrnava, și prin acésta se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Suma emolumentelor împreunate cu postul de capelan este 260 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite rugările lor instruite cu documentele prescise de statutul organic până la terminul mai sus indicat la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Cetatea de baltă (Kükülovár).

Dela concurenți se cere se se presente cel puțin odată în biserică spre a și arăta desteritatea în tipicul și cântările bisericesci.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Têrnavei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Cetatea de baltă, 1 August, 1894.

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 205/894.

[201] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de instructor la asilul de băeți (állandó menhely), înființat pe lângă scóla gr. or. rom. din Orăștie, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare, sub următoarele condițiuni:

1. Leafa împreunată cu acest post este 300 fl. v. a. solvinđi în rate

lunare anticipative din cutia bisericii gr.-orientale;

2. cuartir liber în edificiul scólei și

3. doi stângini de lemne de foc. Dela concurențe se cere să întrunescă calificațiunea prescisa de lege și să fie de naționalitate română.

Cererile de concurs se se adreseze presidiului comitetului parochial gr. or. din loc.

Din ședința comitetului parochial gr. or. ținută la Orăștie în 3 Septembrie 1894.

Pentru comitetul par. gr.-or.:

David, **Const. Baicu,**
v.-președinte. not. comit.

Cu conțelegerea mea

Nicolau Popovici,
protopresbiter.

Cancelaria avocatului

Dr. N. Olariu

[203] 3—3 se află

Strada Cismădiei Nr. 7.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniu Novotny

în Timișóra — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădute cu adiustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătore prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se

recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[17] 37—52

Preș-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.